

GRAHAM SWIFT

Úszólecke

Mrs. Singleton¹ *háromszor* gondolt arra, hogy elhagyja a férjét. *Először* még a házasságuk előtt, amikor görögországi nyaralásukból hazafelé repültek a turistajáraton. Friss diplomások voltak, hátizsákkal, kopott farmerban utaztak Görögországba. Idejük nagy részét egy szigeten, a tengerparton töltötték. Kopár, köves sziget volt, nagy, szürke és karmazsinvörös sziklával, és aki a parton feküdt, úgy érezhette, belőle is forró, napsütötte szikla lett. Beljebb leveles csontvázként meredő eukaliptuszfák és öszvéreket hajtó, aranyfogú férfiak látszottak, kakukkfű-illat, meg egy kávézó, dinnyemagtól pettyes padlóval és zenegéppel, amely buzukizent és Cliff Richard-dalokat játszott. Mr. Singleton hidegen hagyta mindez. Ő csak a langymeleg, tiszta, kék tengert szerette. Alig jött ki belőle, mintha félne az idegen földtől. A neje a repülőn ezt gondolta: Mr. Singleton nem élvezte a nyaralást, egyáltalán nem tetszett neki Görögország, az a sok napsütés. Ekkor gondolta, hogy nem kellene hozzámennie.

Egy év múlva mégis megtette.

Másodszor körülbelül egy évvel azután, hogy Mr. Singleton – aki építőmérnök volt – első nagy munkájába kezdett. Üzlettárs lett egy jól menő cégben. Mrs. Singletonnak örülnie kellett volna, hogy a férje érvényesül. Több pénzt hozott nekik, nagyobb kényelmet. Kertés házba költözhetek, jómódban éltek és már az utódlásra is gondolhattak. Vidéki szállodákban töltötték a hétvégéket. Mr. Singletonra azonban, úgy tűnt, nem hatott mindez. Visszahúzódtól lett és zárkózott. Elmélyült arckifejezéssel járt dolgozni. A neje azt gondolta: jobban szereti nálam a hídjait és az alagútjait.

Harmadszor – ez inkább időszak volt, mint pillanat –, amikor utánaszámolt, hányszor éltek nemi életet. Eleinte átlagban kéthetenként. Aztán háromhetenként. Később még ritkábban. Mrs. Singletont nem az önzés vezérelte. A szeretkezés már kapcsolatuk elején is gondot okozott, amelyet az ő türelme, kezdeményező készsége enyhített. Nem a saját, a férje boldogtalansága foglalkoztatta. Mr. Singleton úgy félt a boldogságtól, ahogy másnak tériszonya van. Majd ő bizalmat önt belé, felbátorítja – gondolta Mrs. Singleton –, de a statisztika nem igazolta erőfeszítéseit: háromhetenként, havonta egyszer közösültek. Azt gondolta: semmi nem változott.

Am ekkor, teljesen véletlenül, teherbe esett.

Most a cornwalli tengerpart durva homokján feküdt. Behunyt szemmel, hanyatt. Meleg volt, és ha kinyitotta a szemét, a tiszta, kék eget látta. Ez, és az előző nyár elég szép volt, és így könnyebben viselte, hogy a férje nem akart külföldre menni. Ha becsukta szemét, olyan volt, mint Görögország, Itália vagy Ibiza. Csokoládé színű bikini és napszemüveg volt rajta, és a bőre, mely ritkán égett le, már elkezdett barnulni. Keze, kis gombócokat gyúrva, a homokban matatott. Ha jobbra, a tenger felé fordította a fejét, Mr. Singletont és a fiukat, Pault látta. A sekély vízben Mr. Singleton úszni tanította Pault.

– Lábtempó – mondta neki. A szelíd hullámokkal maguk mögött nem voltak több két imbolygó árnyalaknál.

– Lábtempó – mondta Mr. Singleton. – Lábtempó. – Úgy hangzott, mint egy büntetésvégrehajtó, aki korbácsütéseket oszt.

Mrs. Singleton félrehajtotta a fejét és felnézett. Ha valaki behunytja a szemét, azt képzelhette, egyedül van a parton; ha csukva tartotta, hogy része a partnak. Mrs. Singleton úgy képzelte, ahhoz, hogy lebaranjuljon, hagynia kell, hogy a Nap a magáévá tegye.

A homokba vájta a sarkát, és önkéntelenül elmosolyodott.

Amikor vékony, lapos mellű lány volt, szürke iskolai egyenruhában, Mrs. Singleton ábrándozással enyhítette a szextől való félelmét. Képzeteiben a férfiak mentesek voltak attól a nyers erőtől, amelyet nekik tulajdonított. Minden szeretője művész lesz. A költők verseket írnak hozzá, a zeneszerzők neki ajánlják műveiket. Szüzi meztelenül még modellt is ül a festőknek, akik, miután megörökítették igazi lényét, földöntúli módon teszik magukévá, olyan szerelemmel, amelyben talán örökre feloldódik múló, testi mivolta. E képzelgések során (amelyeket sose hagyott abba teljesen) álmodta meg a szobrászt, aki a hideg, nehezen megmunkálható kőből kifaragja az ő lényegét, amely sugárzó lesz és napfényes, mint a szobrok, amiket Görögországban láttak.

Egyetemi éveiben úgy képzelte, hogy a férfiak ész nélkül és mohón kívánják a nőket. Még nem látott olyat, amelyik – noha jól működtek az ösztönei, és pompás teste volt a kielégítésükhöz – szégyellte volna ezt a vágyát. Nem számított, hogy Mr. Singleton mérnöknek készült, minden művészsíseget nélkülözött, és atlétatermete a legkevésbé sem emlékeztetett képzeletének elvont teremtményeire. Tetszett neki ez az izmos férfifésű. Mrs. Singleton gátlásos, tapasztalatlan, félnék lánynak gondolta magát. Egyik napról a másikra rájött, hogy egyáltalán nem az. Mr. Singleton durva vászoninget hordott, keveset beszélt és mosolygott, egyenes, délceg tartása azt sugallta, hogy nincs szüksége segítségre. Mrs. Singletonnak kellett a pillanat hevére, önfeledtségre tanítani, amitől – saját eredményessége láttán – ő kezdett ragyogni. Boldog volt, mert addig azt hitte, hogy nem az, és mert elhitte, hogy mást boldoggá tud tenni. Az egyetemen a lányok farmert kezdtek hordani, a lemezjátszókról Rolling Stones szólt, és ő a modern nyelvek könyvtárában Leopardit és Verlaine-t olvasott. Magabiztosan lebegett egy könnyű szédületben, amelyről sose gondolta, hogy otthonos lesz benne.

– Lábtempó – hallotta megint a víz felől.

Mr. Singleton *kétszer* gondolt arra, hogy elhagyja a feleségét. *Először* egy zenekari hangverseny után, amelyet Londonban hallottak, még a kapcsolatuk elején, amikor leendő felesége még nem tett le arról, hogy könyveket olvasson, zenét hallgasson, kiállításokat nézessen vele. Koncert- és színházjegyeket vett, és úgy tűnt, Mr. Singleton örül ennek. Ezen a hangversenyen vendégzenekar játszott, egy XIX. századi szerző hatalmas, nagyszabású művét. A műsorfüzet szerint az élet győzelméről szólt a halál felett. Ült bársonyszékén a hangok özőnében, és fogalma sem volt, mit kezdjen velük, vagy az élet győzelmével a halál felett. Ugyanezt gondolta a balján ülő, elragadtatott lányról, a későbbi Mrs. Singletonról is, aki hajladozott és néha felemelkedett, mintha a zene hullámain ülne. Legalább hetven muzsikust ült a hangversenydobogón. Ahogy a mű az utolsó fokozáshoz közeledett, a karmester – akinek a nagy hadonászásban kicsúszott a fehér inge a frakk alól – olyan idéetlenül hatott, hogy Mr. Singleton azt gondolta, mindjárt felnevet. Amikor véget ért a zene, és nyomban üdvívalgás és tapsorkán váltotta fel, azt gondolta: a világ meghibbant. Ő is összeütötte a tenyerét, hogy úgy tűnjék, részese az önkívületnek. Aztán amikor kirajzottak a teremből, majdnem sírt, mert úgy érezte magát, mint egy rovar. Még az is eszébe jutott, hogy Mrs. Singleton azért tette mindez, hogy megalázza.

Arra gondolt, hogy nem veszi feleségül.

Másodszor, amikor már több éve házasként voltak. Egy mérnökcsoport tagjaként egy folyó torkolatán átívelő fűg-

gőhídon dolgozott, Írországban. Felváltva ellenőrizték a munkálatokat. Egyszer a két pillér egyikének legtetéjére kellett felmennie, hogy megnézze, hogyan csapágyazták és burkolták be a tartókábeleket. A felvonó a pillér két szára, állványok és vezetékek között vitt fel a szerelőpadozatra. A mérnöknek – a felügyelővel és a művezetővel – elég volt odáig felmennie, mert onnan már átlátta az építmény fő elemeit. A magasban dolgozó szakemberek – akik heti kétszáz fontot kerestek, és keskeny pallókon, kiálló gerendákat kerülgetve közlekedtek – gyakran heccelték a mérnököket, akik sose mentek feljebb. Azt gondolta, most megmutatja nekik. Kiment a pillér külső oldalán futó pallóra, annak is a legszélére, ahonnan a rögzítőcsavarokat emelték be. Ha az ember szorosan fogta a korlátot, nem volt igazán veszélyes, de azért jó idegek kellettek hozzá. Kockás gyolcsing és fehér védősisak volt rajta. Szürke, nyirkos augusztusi nap volt. A palló vége a szürkéségbe veszett. Az öböl vizének olyan színe volt, mint a döglött halnak. A pillér tövében egy kotróhajó pöfögött. Azt gondolta, át tudnám úszni az öblöt, de itt a híd. Odalenn, a hídszerkezeten bogárként nyüzsögtek a munkások sárga védősisakjukban. Mindkét kezével elengedte a korlátot. Cseppet sem félt. Egy hete nem látta a feleségét. Arra gondolt: az egyáltalán nem ismeri ezt az érzést. Ha kilépne a szürke levegőbe, teljesen egyedül lenne, és nem lenne semmi baja...

Most a vízben állt és úszni tanította a fiát, akinek úszógumit húzott a két karjára. A tempózást gyakorolták. A gumi alul piros volt, felül sárga. Segítségével prűszkölve csapkodott az apja felé, aki néhány méterre állt tőle. Kis idő múlva az apja kissé közelebb ment, de levette az úszógumikat a fiáról, akit ez halálra rémített.

– Láttempó – mondta Mr. Singleton. – Használj a lábadd! – Nézte, hogyan kínlódja közelebb magát a fia, aki még nem jött rá, hogy a test magától fennmarad, és ha egy kicsit előreléki, már úszik is. Azt hitte: ahhoz, hogy ússzon, a lehető leghevesebben kell mozognia. Miközben Mr. Singleton felé araszolt, a fejét – amelyet túlságosan kiemelt a vízből – jobbra-balra rángatta, és félig csukott szemével mindenfelé nézett, csak előre nem.

– Ide, hozzám! – kiáltotta Mr. Singleton, és előrenyújtotta a kezét, hogy a fia megfoghassa. Amikor már majdnem elérte, kicsit hátralepett és elhúzta a kezét, abban a reményben, hogy az utolsó kétségbeesett erőfeszítés, amellyel a fia megpróbálja őt elkapni, kihozza belőle a helyes úszómozdulatot. Néha eltűnődött, hogy csak ezért teszi-e.

– Jól van, fiam. Most még egyszer.

Az iskolában Mr. Singleton a legjobb úszók közé tartozott. Mindenféle iskolai versenyt nyert, csúcokat döntött meg, és sikerrel szerepelt az országos bajnokságokon. Úgy emlékszik, ekkor – tizenhárom és tizenhét éves kora között – volt életében a legboldogabb. Nem az érme és a kupák tették azzá, hanem a tudat, hogy semmi mással nem kell törődnie. Az úszás minden alól felmentette. Minden reggel hatkor kelt, lement az uszodába, és két órát edzett, amit ebéd előtt megismételt. Amikor a fáradtságtól elaludt a kollégiumban ismeretlen csendespihenő és uszonna idején, nem kellett törődnie vele, mit szólnak ehhez a foglalkozásvezetők – nyiszlett, nyűgös alakok –, mert volt mentsége. Nem kellett törődnie a fizikatanárral, aki bepanaszolta az igazgatónál, hogy sose fog rendesen levizsgázni, ha nem úszik kevesebbet, mert az igazgató (aki nagy sportbarát volt) kiállt mellette, és megmondta a fizikatanárnak, hagyja békén őt, az iskola büszkeségét. A belsejében zajló dolgokkal sem kellett törődnie: hogy mit kezdjen magával esténként és a hétvégeken, meg a kínzó telítettséggel, amely a többi fiút búskomorra vagy kötekedővé tette. Amint a medence hús vizébe csobbant, kinyújtotta karját, szeme a fenéken húzó pályavonalra tapadt, füle megtelt, semmit nem hallott maga körül – tel-

jesen egyedül volt, de nem is vágyott többre. A futamok végén, amikor egy rövid ideig, mint aki elsőként menekült meg, egyedül zihált a célban, végtelen békét érzett. Korán feküdt, mélyen aludt, betartotta az edzéstervet, és élvezte ezt a spártai egyszerűséget, amely megvetette az élvezeteket és a rendszertelenséget. Némelyik iskolatársa kigúnyolta, hogy szombatoként nem jár a sörbárba táncolni és a nagykorút játszani, és tanítás után se ül be a kávézóba. De nem bánta. Nem volt szüksége rájuk. Tudta, hogy gyöngék. Nincs bennük kitartás, egyedül semmit nem érnek, és sose tudnak lemondani a kényelmükről. Némelyik biztosan elrontja az életét. És egyikük se tudja úgy hasítani a vizet, mint ő; és egyiküknek sincs olyan ellenálló, formás és kidolgozott teste, mint az övé.

Aztán, amikor már majdnem betöltötte a tizenhetet, minden megváltozott. Apja, aki mérnök volt és büszke a fia győzelmeire, hirtelen másfajta sikereket várt tőle. Az igazgató többé nem védte meg a fizikatanártól. Azt mondta:

– Az úszással nem alapozhatod meg a jövődet. – Dühében vagy túlzott önfeladásból, ahelyett, hogy csak mérsékelte volna, teljesen abbahagyta az úszást. Másfél évig ugyanazzal a konokszággal gyúrta a matematikát és a fizikát, amellyel addig az izomzatát. Volt érzéke a szerkezetekhez és a tervezéshez, hiszen értett a teste vízben való mozgatásához. Amit kidolgozott, nemcsak szakszerű volt, hanem jó is. Felvették az egyetemre, ahol megenyhette volna magának, hogy folytassa az úszást, de nem tette. Két év hosszú idő egy úszó felkészülésében. Két év kihagyás, amikor majdnem a csúcson vagy, azt jelentheti, hogy sose nyered vissza régi formádat. Néha beugrott az egyetem medencéjébe, és tempózott néhány hosszt az úszócsapat tagjai között, akiket önigazolásképpen talán meg tudott volna verni.

Mr. Singleton gyakran álmolta, hogy úszik. Hatalmas vízben, óceánban. Minden erőfeszítés nélkül haladt. Néha hosszabb időt töltött a felszín alatt, de nem kellett törődnie a légzéssel. Ezüstszürke volt a víz. És mindig úgy tűnt, mintha maga mögött akarná hagyni, átbújni rajta, mint egy függönyön, és kilépni a túlsó oldalon, egy érintetlen partra, ahol még senki nem járt előtte.

Közösüléskor útjában volt a felesége teste, át akart úszni rajta.

Mrs. Singleton felegyenesedett, napszemüvegét feltolta sötét hajára, és hátranyújtott karjára támaszkodva üldögélt. Melle között kis izzadtságpatakok csordogáltak. Iskoláskora óta szépen megbögyösödött. Madárcsontú lévén maig nem tudott elterebélyesedni, és talán még sose volt ilyen lágy, ruganyos és formás a teste. A sekély vízben buzdgólkodó Pault és Mr. Singletont nézte. Úgy látta, valójában a férje a gyerek, ahogy a kezét előretartva, makacsul próbálkozik, Paul pedig játékszer, amelyet mintha dróton rángatna körbe vagy előre. Látták, hogy felült. Férje – a fiú kezét fogva, mintegy kettőjük nevében – odaintett. Paul nem integetett, inkább a szemébe ment víz foglalkoztatta. Mrs. Singleton nem intett vissza. Arra válaszolt volna, ha a fia integet. Amikor elindultak nyaralni, Mr. Singleton ezt mondta a fiának:

– Most megtanulsz úszni. A sós vízben, tudod, úgy könnyebb. – Mrs. Singleton remélte, hogy a fia nem fog úszni, és amikor kijön a vízből, most is bebugyolálhatja a sárga törülközőbe, szárazra és melegre dörgölheti, miközben nézi, hogy a férje üres kézzel álldogál.

Látta, hogy Mr. Singleton csalódottan leejti a kezét.

– Ha nem csapkodnál, nem menne a szemedbe – mondta.

Előző este a szállodában összezördültek. A nyaralásuk felét végigvitakozták. Szertartásosan, mintha az első görögországi utazásukat idéznék, amelyen Mr. Singleton valamiképp ellenállt annak, hogy jól érezze magát. Előbb sebeket kellett szerezniük, hogy aztán – mint a lábadozó

– élvezni tudják a felépülést. A nyaralás kezdetén, körülbelül négy napig, Mr. Singleton szeszélyes és ingerlékeny volt. Azzal magyarázta, hogy az egész éves munka után ilyenkor „ereszt le”, és ezt nem lehet siettetni. Mrs. Singleton türelmes volt. Úgy az ötödik napon Mrs. Singleton kezdett gyanakodni, hogy a férje sose fog leereszteni. Ragaszkodott a hídjaihoz meg az alagútjaihoz, és ez idegesítette Mrs. Singletont. Mr. Singleton viszonzásul tunyasággal vádolta nejét.

Előző este puhánynak nevezte. Ez nyilván nem a testére vonatkozott (hiszen, ha végignézett magán, jól látta, milyen feszes a hasa), bár egy ilyen, a küllemét ért támadás egyenesebb és már-már biztató lett volna tőle. Lelkileg tartotta őt puhánynak. Mr. Singleton ez-

zel a saját keménységét akarta hangsúlyozni, hogy ő, aki helytáll a valós világban, és hatalmas építményeket emel a föld hátára, megveti a munkája nyújtotta javakat: a pénzt, az élvezeteket, a finom ételeket, a külföldi nyaralásokat. Vele ellentétben nem puhult el az elmúlt tizenegy év alatt, mert ennyi idő telt el, mióta lediplomáztak, és kezükben volt a jövő meg a Görögországba szóló repülőjegye. Tudta, hogy a férje keménysége álarc; ezzel leplezi, hogy képtelen az oldódásra és a meghittsége. Tudta, hogy nincs oda különösebben a hídjaiért és az alagútjaiért – igazából építeni akart a legkevésbé –, nem számít neki, hogy jók-e vagy sem: ott vannak, és mentségül rájuk tud mutatni, hogy végzi a dolgát – mint ahogy ritka, de annál hevesebb nemi aktusai sem az örömet és a kielégülést szolgálják.

Nagyon meleg volt a szállodai szobában. Mr. Singleton úgy állt mellette pizsamaalsójában, mint valami edző.

– Puhány? Hogy érted ezt? – mondta kedvetlenül.

Csakhogy Mrs. Singleton mindig előnyben volt, ha Mr. Singleton kényelemszeretettel, gyengeséggel vádolta. Tudta, hogy férje csupán meg akarja sérteni, hogy ettől büntudata és lelkiismeret-furdalása legyen, mert így könnyebben tudja vállalni iránta való vonzalmát, meg a saját sebezhetőségét és szeretetvágyát. Mrs. Singleton hozzá szokott már ehhez a bensőséges szertartáshoz, a sebek feltépkedéséhez. Ahogy ahhoz is, hogy ő legyen a nővér, aki ezeket a sebeket begyógyítja. Mert noha Mr. Singleton mart bele először, mindig nagyobb bűnöst csinált magából, mint amennyire megkínózta őt. És Mrs. Singleton, saját fájdalmai ellenére, nem tudta megállni, hogy ne vonja magához és babusgassa a férjét, amikor gyengének és kiszolgáltatottnak mutatkozik, már csak azért is, mert ilyenkor a férfi feloldódott az ölelésében. Nem tudott ellenállni a régi képzetnek, hogy a férje boldogtalan, és az ő dolga boldoggá tenni. Mr. Singleton rendkívül szeretetre méltó volt, ha önvád mardosta. Mrs. Singleton, önnön sérelmén felülemelkedve a végtelenségig odaadó lett volna, ha – kellő időben – nem veszi észre, hogy ez csak tovább élezi a helyzetet. A megbocsátástól ugyanis annyira elgyengült a férfi, hogy ez megrémítette. Teste elhúzódott a vigasztaló érintés előtt.

Mrs. Singleton azt gondolta: a férfi körbe-körbe jár, a nő mozdulatlan.

Maradt a hotelágy saját felén. A férje is, arcát elfordítva, a sajátján. Úgy feküdt ott, mint akit most vetett ki a víz. Mrs. Singleton kinyújtotta a kezét, és megsimogatta a tarkóját. Feszültnek érezte, mint ilyenkor mindig.

Kecskeméti Kálmán: Közraktárak

– Sajnálom – mondta Mr. Singleton. – Nem akartalak...

– Semmi baj, nem számít.

– Nem számít?

Ezen a ponton olyanok voltak, mint két vájár, akik egymással versengve mind mélyebbre hatolnak a vád és a büntudat tárnáiban.

Mrs. Singleton azonban feladta, nem akart eljutni a bánya legmélyére. Talán öt éve gondolt *harmadszor* arra, hogy elhagyja férjét, de lehet, hogy sokkal előbb. Egyetemista korukban még tekintettel volt a férfi feszült tartózkodására, vonakodására. Talán a boldogtalan gyermekkor, a szigorú nevelés. Arra gondolt, majd a házasság fészekmelege feloldja gátlásait. Azt gondolta, végül is helyesen teszi, hogy megmósul. Arra, hogy neki mi lenne jó, nem gondolt. Görögországból visszatérve, a Gatwick-repülőtéren kiléptek a szürke és nyirkos augusztusi fénybe. Lebarapult testük szinte sugárzott. Mrs. Singleton azonban tudta, el fog múlni ez az ígéretes pillanat. Látta, hogyan kapálódzik a férje az elégedettség, a nyugalom – az általa elédobott hosszú, fényes mentőkötél – ellen, és hamarosan letett róla, hogy magához vonja. Újra a művészeiről kezdett képzelődni. Azt gondolta, az emberek lecsúsznak a partról, vissza az álmaikba. Nem puhult el, csak visszakanyarodott önmagához. Rejtett kincs-ként ott voltak benne Leopardi, Verlaine sorai, melyeket a férje sose fog értékelné. Azt gondolta, nincs rá szükség, lepereregnek róla a dolgok, mint a víz. Még az is eszébe jutott, hogy a férje nem gátlásból nem közöszül vele, hanem mert szándékosan elutasítja. Amikor Mrs. Singleton megkívánta a férjét, nem tudta visszafogni magát. Úgy feküdt hanyatt az ágyon, a takarót félrehajtva, mint egy sugárzó Modigliani-akt. Azt gondolta, ez örömet okoz egy férfinak. Mr. Singleton az ágy végénél állt, onnan fürkészte. Erősnek és feddhetetlennek tűnt, akár egy Grál-lovag. Hatott rá a csábítás, de a szemében ott ült az a félig könyörtelen, félig ártatlan tekintet. Olyan arccal nézett rá, mint a könyvek, a filmek derék férfiuai a kurvákra. Így szeretkezésről szó sem lehetett, és utólag úgy tűnt, mintha a férje valami kötelességfélét teljesített volna, melyet ő írt elő neki. Olyannak érezte a testét, mint a kő. Ilyenkor dermesztő, halálos súllyal nyomta az elrontott boldogág, ekkor gondolta leginkább, hogy elege van Mr. Singletonból. Nézte, hogyan emeli fel izmos, tömör felsőtestét az ágyról. Azt gondolta: erősnek, önállóan képviseli magát, pedig pont arra a segítségre szorul, amit én adhatnék neki.

Mrs. Singleton visszafeküdt a homokra terített csíkos törülközőre. Ismét a part része lett. A tengerpart önfedelt

zsviját – gyerekek izgatott, felnőttek egykedvű hangját, labdák puffanását – hallotta maga fölött, ahogy behunyta a szemét. Azt gondolta, olyan nap ez, amelyen egyszer csak kiáltás harsan:

– Fuldokló a vízben!

Amikor teherbe esett, Mrs. Singleton úgy érezte, túljárt a férje eszén. Az nem akart gyereket (igazából gyereket akart legkevésbé), mégis irigyelte az állapotát, mint valami teljesítményt, amelyre ő nem képes. Kívül rekedt rajta, méhének kicsiny burkán, és mintha bele akart volna dőlni, először vágyott rá, és elszántan kezdeményezett. Mrs. Singletonnak nem sok öröme tánt benne. Terebélyessége mintha légszáként vette volna körül. Észrevette, hogy reggelente a férje gyakorlatokat végez, kinyomja magát, rugózik, mintha készülné valamire. Olyan volt, mint egy fiú. Aztán a terhessége vége felé zárkózott és szenttelen lett. Az erőből duzzadó apa várta, mikor jön meg a fia (Mr. Singleton tudta, hogy fiú lesz, ahogy Mrs. Singleton is), akít neje a kítűzött időpontban meg fog szülni neki. Amikor eljött az idő, mindenképp jelen akart lenni, hogy bebizonyítsa, nem undorodós – és nehogy becsapják a távollétében. Mrs. Singleton nem volt ijedős. Amikor sűrűsödtek a fájások, egyáltalán nem félt. A szülőszoba mennyezetéről erős tejfény áradt, mint a fogászati rendelőkben. Jól látta, hogyan nézi a férje. Fehér és izzadt volt az arca. Hiba volt tőle, hogy jelen akart lenni. Mrs. Singletonnak úgy kellett tolnia, hogy gondolatban mind messzebb kerüljön tőle. Aztán tudta, hogy elérkezett a pillanat. Megfeszült. Nagy, meleg, szétnyíló szikla volt, és Paul bátran küzdött, hogy meglássa a napfényt. A sikoltozásával kellett kicsalogatnia. Úgy bújít elő, mint egy kelepcebé csalt menekülő. Az orvos megtapogatta gumikesztyűjével. „Hát itt van” – mondta. Sikerült ránéznie a férjére. Hirtelen kedve támadt örökre visszadugni oda, ahonnan Paul előjött. Múló sajnálattal látta, hogy Mr. Singleton is ezt szeretné. Félig lehunyt szemmel állt. Mrs. Singleton nem vette le róla a tekintetét. A férfi mintha megrendült volna a pillantásától. Minden keménysége és önuralma szertefoszlott, és Mrs. Singleton örült ennek. Győzedelmesen és örömittasan feküdt vissza. Az orvos elétartotta Pault, de ő az újszülött mögött Mr. Singletont nézte. Parányi volt, mint egy rovar. Tudta, hogy a férfi nem bírja sokáig. El fog ájulni. Mr. Singleton a lába közét nézte. A tekintete ködös volt. Mindjárt elájul, helyben összecsapkodik.

Mrs. Singleton, noha mozdulatlanul feküdt a homokban, ingerült lett. Darazsak dongtak a fejétől nem messze, az ételdoboz körül. Arra gondolt, hogy túlságosan hosszúra nyúlt Mr. Singleton és Paul úszóleckéje. Ki kellene jönniük. Bármennyire melege volt, eszébe se jutott csatlakozni hozzájuk. Ahányszor úszni támadt kedve, megvárta, míg egyedül mehet a vízbe. Akkor belegázolt, hirtelen megmártózott, és szárazon tartva a fejét elégedetten evickélt, mintha valami nagy kádban lubickolna. Sose úszkáltak családirag, de férj-feleségként, kettesben sem. Mr. Singleton néha felállt és bement a tengerbe, jó ötven métert beúszott, majd erőteljes csapásokkal – krallozva vagy pillangózva – ide-oda úszott az öbölben. Eközben Mrs. Singleton szóval tartotta fiát, hogy az ne tudja figyelni az apját. Mrs. Singleton a fiával sem úszott. Már nagyobb volt annál, hogy ölbe vegye a vízben, és félt, hogy addig ficánkol, csapkod körülötte, míg a végén megtanul úszni. Úgy érezte, Paul csak akkor fog úszni, ha ő is ott van vele a vízben. Ezt nem akarta, de kellő meggyőződést merített belőle ahhoz, hogy hagyja Mr. Singletont órákat adni Paulnak. Ezek a leckék szívósan, rögeszmésen zajlottak. Otthon a férje minden vasárnap reggel hétkor uszodába vitte Pault, újabb és újabb próbálkozásra. Egyrészt, mert Mr. Singleton eltökélte, hogy a fiának úsznia kell; másrészt, mert így elkerülte a vasárnap reggeli lustálkodást, az ágyban maradást, a ráérős közösülést.

Egyszer egy diáktothoni szobában Mr. Singleton elmesélte neki úszóélményeit, az edzéseket, a versenyeket, hogy milyen érzés volt jó úszónak lenni, és Mrs. Singleton végigsimított hosszú, meztelen hátán.

Mrs. Singleton felült és napolajat kent a combjára. A part vonalától nem messze Mr. Singleton derekig állt a vízben, és Pault tartotta, aki az apja kezét fogva – még mindig úszógumiban, hason fekve – a vizet csépelte. Mr. Singleton ezt hajtogatta:

– Hagyd már ezt! Nem mész velem semmire. – Megpróbálta rávenni Pault, hogy maradjon nyugton, és hagyja lebegni kinyújtott testét. Am ahányszor majdnem sikerült neki, attól tartva, hogy az apja elengedi, megrémült és vadul csapkodni kezdett. Amikor Mr. Singleton kezén feküdvé végre megnyugodott, Mrs. Singleton látta, hogy könnyként csurognak le arcán a vízcseppek.

Mrs. Singleton nem izgatta magát a fia kétségbeesése láttán. Garancia volt Mr. Singleton sikertelenségére; biztosíték arra, hogy Paul nem fog úszni, és nem veszi át apja komor elszántságát. Amikor Mrs. Singleton szenvedni látta a fiát, megnyugodott és szeretetet érzett iránta. Úgy érezte, láthatatlan szál köti össze őket, amely képes megakadályozni, hogy a fia megtanuljon úszni. És úgy érezte, Mr. Singleton tudja, hogy miatta erőlködik hiába Paullal. Most is, amikor újabb próbálkozásra készült, a fia őt nézte, hogyan keni be napolajjal a combját.

– Gyerünk, Paul! – mondta Mr. Singleton. Fémesen csillogott a válla.

Amikor Paul megszületett, Mrs. Singletonnak úgy tetszett, a férjével közös élete szét pattant, akár egy buborék, és ismét az lehet, aki akkor volt, mielőtt megismerte. Hagyta, hogy elfojtott szereteténél és álmai újraéledjenek. Am azok nem álmok voltak, hiszen tárgyasultak, és tudta, mekkora szüksége van rájuk, hogy élni tudjon. Nem titkolta önmaga előtt, hogy mit szeretne. Szoros, egészen érzéki kapcsolatra vágyott a fiával. Amilyenre a férjüket elutasító nők szoktak. Olyanra, amelyben törvényszerű, hogy fájdalmat okoznak egymásnak. Csakhogy ő úgy képzelte, nem lesz fájdalom. Mrs. Singleton arra várt, hogy a fia felnőjön. Belereszkedett, amikor elképzelte tizennyolchúsz évesnek. Felnőtt férfi létére, olyan vékony, karcsú és légis lesz, mint egy fiú. Nem lesz szüksége erős testre, mert belső erő fogja áthatni. Csupa tűz lesz és élet. Művész: szobrász lesz belőle. Modellt fog ülni neki, meztelenül. Majd vigyáz az alakjára, és ő kőből kifaragja. Vésővel a kezében. Vezeti a hideg fémeket a kőn, és az ütése úgy szikráznak, mint a napsugár.

Mrs. Singleton azt gondolta: Görögországban minden valamirevaló szobrot a tengerből emeltek ki.

Befejezte lábfeje kenegetését, és visszacsavarta a kupakot a tubusra. Eközben valami olyat hallott, amitől egészen megijedt. Mr. Singleton hangját hallotta:

– Ez az. Így kell. Na, végre! Csak így tovább! – Mrs. Singleton fölnézett. Paul ugyanabban a testhelyzetben volt, de megtanulta lassabban, egyenletesen mozgatni a végtagjait, és már nem lógatta a derekát. Még mindig a karján volt az úszógumi, mégis olyan fürgén haladt előre, hogy Mr. Singletonnak lépkednie kellett. Aztán Mr. Singleton egyszer csak kihúzta az egyik kezét a fia bordái alól, a feleségére nézett és elmosolyodott. Csillogott a válla. Mrs. Singleton tudta, hogy ez a mosoly nem neki szól. Nem a férje ismert, ritkán látható, gépies mosolya. Belső, titkos, kimondhatatlan örömmre vallott.

– Ez már sok – gondolta Mrs. Singleton felállva, és úgy tett, mint aki a napszemüvegén át nem látta, mi történik a vízben. Tényleg sok volt: azok ketten már vagy egy órája a vízben voltak. Férje az előző napi összezördülésük miatt tette, hogy megmutassa neki, nem fog fölékerekedni, hiába veti be ellene Pault, mint tartalék fegyvert. És – állapí-

totta meg fellélegezve – Paul még mindig az úszógumikat viseli, és mellkasa apja egyik kezén támaszkodik.

– Na, most aztán elég legyen! – kiáltotta, mint aki – kicsit humorosan – kikéri magának, hogy így elhanyagolják. – Gyertek ki! Hirtelen ötlettől fogantatva előkapta pénztárcáját, és a víz felé tartva meglóbalta a feje fölött. – Ki kér fagyit?

Mr. Singleton nem figyelt a feleségére.

– Jól van, Paul – mondta. – Próbáljuk meg még egyszer!

Mrs. Singleton tudta, hogy a férje így fog tenni. Azon a vékony homoktarajon állt, ahonnan a part kavicsos fövénye a tengerbe lejt. Megigazította bikinifelsője lecsúszott vállpántját, és két keze egy-egy ujjával feljebb húzta fenekén a tangát. Laza terpeszben állt, kissé lábujjhegyen, mint egy tornász. Tudta, hogy többen megnézik. Hízelt neki, hogy – férjével együtt – elismerő pillantásokat kap. Úgy vélte – és élvezte a helyzet fonákságát –, hogy azt hiszik róluk: szép, boldog pár. Lánykori félnksége ellenére Mrs. Singleton szerette megmutatni a bájait, és élvezte a mások kedvtelését. Napozás közben elképzelte, hogyan fekszik le az összes vékony derekú, fürgé lábú nagykamasszal, akit a szülei idehoztak nyaralni.

– Próbáld meg, sikerül-e anélkül, hogy tartaná! – mondta Mr. Singleton. – Azért először segíték – tette hozzá, és a fia fölé hajolt. Úgy festett, mint valami szerelő, aki az utolsó simításokat végzi egy prototípuson.

– Paul, tényleg nem kérsz fagyit? – kérdezte Mrs. Singleton. – Van csoki is.

Paul felnézett. Rövid, vizes haja túskeként meredt. Úgy festett, mint egy rab, akinek felkínálták a szökés lehetőségét, de a műanyag úszómicsoda, mint valami idétlen kaloda, fogva tartja.

Mrs. Singleton azt gondolta: kikúszott belőlem, és most fagyalalttal kell visszacsalogatnom.

– Nem látod, hogy épp kezd belejönni?! – mondta Mr. Singleton. – Ha most kimegy...

– Ugyan már. Te csinálod. Egyfolytában tartod.

Azt gondolta: lehet, hogy ezzel megbántottam a fiamat.

Mr. Singleton a feleségére bámult. Megfogta Paul vállát.

– Paul, ugye még nem akarsz kimenni? – Hirtelen úgy tűnt, mint aki inkább megfojtja Pault, mint hagyja kimenni.

Mrs. Singletonnak felgyorsult a szívverése. Nem volt ügyes vészhelyzetben, nem volt gyors helyzetfelismerő. Tudta a házasságából.

– Gyere! Majd később visszajössz – mondta a fiának.

Paul foglyul esett. Mrs. Singleton az időt húzta, nem akarta megbántani vétlen gyermekét.

Úgy állt a homokban, mint aki egy lakatlan szigetről a hajókat lesi. A tenger, a védett öböl, szinte tükörsima volt. Néhány áttetsző hullám be-betvédte, de mielőtt tajtékot vetett volna, kisimult. A távolban, a földnyelv végén, rücskös sziklák álltak ki a vízből. Olyanok voltak, mint a sütkérező gyíkok. Görögországban – azon a szigeten, ahol Thészeusz hagyta Ariadnét – még beljebb voltak, messze a fürdőzők imbolygó feje mögött, a kék víz közepén, ahol papírdarabként repkedtek a sirályok.

Mr. Singleton Mrs. Singletonra nézett. Nyűgös anyuka volt, napozószer-bevonattal, aki egy ostoba fagyalaltal akarja magához édesgetni a fiát, pedig aki megfélekedzik erről, gyönyörű napbarnított lánynak látta volna. Olyan, amelyet a férfiak egy lakatlan szigetre képzelnek.

Csak hogy Mr. Singleton álmaiban senki nem volt azon az érintetlen parton, amely felé kitarotán úszott.

Azt gondolta, ha Paul elkezdi úszni, elhagyom a feleséget.

Mrs. Singleton a férjére nézett. Félt. A víz széle határként húzódott közöttük, jelezve, melyiküknek mi a lételeme. Lehet, hogy sose tudják átlépni ezt a választóvonalat.

– Akkor hozom a fagyalaltot. Addig gyertek ki.

Megfordult és elindult a homokban. A strand mögött rikító színekre festett fagyalaltoskocsi állt.

Paul Singleton az anyjára nézett. Azt gondolta: cserben hagyott – vagy én hagytam cserben. Utána akart menni – Mrs. Singleton lába kis kupacokat túrt és bokáig homokos lett, miközben egész testében jól láthatóan fölfelé lépkedett –, de félt az apjától, erős fogásától. És félt az anyjától is. Ha kimegy, ráborítja a nagy, tojássárga törülközőt, és mohón a sima, olajos testéhez húzza, mintha el akarná nyelni. Azt gondolta: megalázza a sárga törülközőt, megalázza az apja keze. Az úszógumik is megalázzák: aki felveszi őket, báb lesz. Mennyi megaláztatásból áll az élet! Így kapsz szeretetet. Az apja lehúzta az úszógumikat a karjáról. Ahogy egy lovag a nőről az erényövet. Azt mondta:

– Most próbáld ugyanígy felém jönni! – Egy méternyire állt tőle. Nagydarab teste fölétornyosult, mint egy híd pillére. – Gyerünk! – Paul Singleton hatéves volt. Félt a víztől. Ahányszor belement, le kellett gyűrnie a félelmét. Az apja ebből semmit nem vett észre. Azt gondolta, mi sem egyszerűbb. Elég azt mondani:

– Csak víz, nem kell félni tőle. – Az apja nem ismerte a félelmet, ahogy az örömet sem. Paul Singleton utálta a vizet. Utálta, mikor a szájába ment. Utálta, mikor a szemébe ment. Utálta az uszodavíz klórszagát, a nedves, síkos csempéket, a visszhangzó csobbanásokat és kiáltásokat. Utálta, mikor az apja felolvasott neki *A vízimanó*kából. Ezt az egyetlen mesét olvasta neki, mert – mivel nem ismerte sem a félelmet, sem az örömet – felettébb érzélgős volt. Az anyja sokféle történetet olvasott neki. – Na, gyere! Majd elkaplak. – Paul Singleton kinyújtotta a kezét, és fel-emelte az egyik lábát. Ez volt a legrosszabb pillanat. Talán az a legmegalázóbb, amikor az ember nem kap segítséget. Ha nem úszik, szoborként süllyed el. Aztán kihúzzák a csöpögő testét. Az apja azt fogja mondani:

– Én nem ezt akartam... – Viszont, ha úszni kezd, az anyját hagyja cserben. Ott fog állni a parton, kezén végigcsurog a csokifagyalalt. Nincs kiút. Itt ez a sok félnivaló, és nincs ellenszerük. Am az is lehet, hogy nem az anyjától, nem az apjától és nem is a víztől fél, hanem valami mástól. Hirtelen ráeszmélt. Épp akkor, amikor hosszú, ütemes csapásokkal elindult, a lába felemelkedett a fenékről, és az apja keze kicsúszott a mellkasa alól. Mintha a lelke mélyén tudta volna, mitől fél, de senkinek, még magának se vallotta be, hogy mire készül. Fejét a vízre hajtotta. – Gyerünk! – mondta Mr. Singleton. Előrelendült. Érezte, hogy lábáról lejön a homok, és a bokája úgy tekereg, mint az elvágott kötél vége. – Ez az! – mondta az apja. – Ez az! – Kitért karral állt, mint aki ölelésre várja a szerelmét. Fénylett az arca. – Ide, hozzám! – kiáltotta hirtelen. Am ő – félig rettegve, félig büszkén – az apjával, a parttal ellenkező irányba rúgta, löködte magát ebben a különös új közegben, amely teljesen a sajátjának tetszett.

Szilágyi Mihály fordítása

1 Singleton [ang.]: lefordíthatatlan beszélő név, a szó jelentése: egyetlen dolog, egyke (a ford. megj.).